

JERRY DE BRIE

Samen werken aan fietsbeleid

Goed aangelegde, onderhouden en comfortabele fietspaden kunnen mensen stimuleren om meer te fietsen. Lokale overheden spelen daarin een belangrijke rol. In dit dubbelnummer vindt u tips voor een versnelde onteigeningsprocedure, onderhoud en herstellingen van fietspaden.

Interview

Op naar 1.750 kilometer nieuwe fietspaden

Vlaams Minister Crevits zette de afgelopen jaren op verschillende vlakken een inhaalbeweging in om meer fietspaden te realiseren. Onder andere via het Fietsteam, het Fietsfonds en het versnellen van de onteigeningsprocedures.

Hilde Crevits: “Mijn doelstelling is meer mensen op de fiets krijgen, zeker voor korte afstanden. Vlaanderen heeft een Bovenlokaal Functioneel Fietsroutenetwerk (BFF) van ongeveer 12.000 kilometer. Op de bovenlokale fietsroutes worden de korte dagelijkse fietsverplaatsingen verzekerd. Dit netwerk is nog onvoltooid. Daarom heb ik een inhaalbeweging ingezet, niet alleen door meer budget, maar ook door een geïntegreerde aanpak van de investeringen. Verschillende overheden kunnen fietsinfrastructuur aanleggen. Op het terrein leidt dit soms tot een

versnippering van de infrastructuur. Om dit te stroomlijnen stelde ik een Fietsteam samen.” (zie kader)

Sinds vorig jaar wordt gewerkt met een fietsinvesteringsprogramma.

“Dat klopt. Het Fietsteam heeft voor 2010 het eerste integraal fietsinvesteringsprogramma opgesteld met meer dan 200 projecten. In 2010 klokten we af op investeringen voor zo'n 350 km nieuwe en verbeterde fietspaden. De werking van het Fietsteam heeft een stevige stimulans gegeven aan

alle betrokken overheden om te investeren in veilige en comfortabele fietsinfrastructuur. De voorgestelde projecten zijn zelfs in die mate ambitieus dat de voorstellen het momenteel beschikbare geld – gemiddeld 100 miljoen euro per jaar – overtreffen. Dat heeft het voordeel dat we altijd een reserveprogramma achter de hand hebben zodat we deze legislatuur de budgetten voor fietsinfrastructuur helemaal benutten.”

“Dit jaar werd door het Fietsteam het eerste meerjarenprogramma 2011-2014 opgesteld met 600 projecten, goed voor 400 miljoen euro. Zo hoop ik dat er tegen het einde van de legislatuur 1.750 kilometer nieuwe fietspaden zijn in Vlaanderen, de afstand tussen Brussel en Porto.”

>>

“Onder meer door landmeters in te zetten voor de voorbereiding van een dossier willen we de onteigeningsprocedures versnellen.”

Hilde Crevits, Minister van Mobiliteit en Openbare Werken
(Op de meetfiets op de foto, zie pagina 7)

KABINET HILDE CREVITS

Fietsteam

Het Fietsteam is samengesteld uit: het departement MOW, afdeling Beleid Mobiliteit en Verkeersveiligheid; het Agentschap Wegen en Verkeer; Waterwegen en Zeekanaal nv; nv De Scheepvaart; het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust; De Lijn; de 5 provincies; de VVSG.

Vooral onteigeningsdossiers maken dat het lang kan duren vooraleer fietspad-dossiers effectief op het terrein uitgevoerd zijn. Wat onderneemt u om dit sneller te laten verlopen?

“Fietsers hebben geen baat bij papieren fietspaden, enkel bij gerealiseerde fietspaden. Bepaalde fietspaden blijven te lang in de ‘koelkast’ zitten. Het grootste knelpunt is het aanslepen van de onteigeningsprocedures. In 2010 werd effectief 90 km fietspaden nieuw aangelegd, waarvan het budget in het (verre) verleden werd vastgelegd.”

“We zullen deze dossiers nu nauwgezet blijven opvolgen. De bedoeling is dat dit activatieproces nog versnelt, zodat we tegen het einde van deze legislatuur de meeste fietspaden waarvoor geld werd vastgelegd, hebben omgezet in echte fietspaden. Daarbij focussen we op het versnellen van de onteigeningsprocedures door o.a. het inzetten van landmeters die de dossiers voorbereiden voor de federale aankoopcomités. Gemeenten kunnen voor de aanleg van fietspaden via een module 13 in overleg met de aankoopcomités naast de opmetingen en plaatsbeschrijvingen ook de onderhandelingen op zich nemen (*zie verderop in deze Mobiliteitsbrief, nvdv*). Door de hervorming van het convenantenbeleid zal in de toekomst de termijn tussen vastlegging en uitvoering bovendien tot een minimum beperkt blijven.”

Naast een efficiëntere besteding van de middelen voor investeringen voert u ook comodaliteit tussen fiets en openbaar vervoer hoog in het vaandel.

“Het is belangrijk dat mensen vlot kunnen overstappen van het ene vervoermiddel naar het andere. Om het gebruik van het openbaarvervoeraanbod te optimaliseren, moeten alle weggebruikers vlot kunnen overstappen. De fiets als voor- en natransport van het openbaar vervoer is een goede combinatie. Daarom heb ik in de net afgesloten beheersovereenkomst met De Lijn expliciet de comodaliteit fiets en openbaar vervoer opgenomen. Dit gebeurde voor het eerst. Tegen 2015 moet

KABINET HILDE CREVITS

In de nieuwe beheersovereenkomst met De Lijn wordt de comodaliteit tussen fiets en openbaar vervoer voor het eerst expliciet opgenomen. Tegen 2015 moet 95 % van de hoofdhaltens beschikken over een fietsenstalling.

95 % van de hoofdhaltens beschikken over een fietsenstalling. Fietsers zullen hun fiets (diefstal)veilig kunnen achterlaten aan de bus-/tramhalte. De gemeenten krijgen voor deze fietsenstallingen 75 % subsidie. Ik doe dan ook een warme oproep aan de gemeenten om gebruik te maken van dit aanbod.”

“Daarnaast werden dit voorjaar enkele initiatieven opgestart: het deelfietsproject Velo in Antwerpen en de Blue Bike aan diverse NMBS-stations. We bekijken momenteel hoe de Vlaamse overheid deze initiatieven financieel kan ondersteunen. Dit biedt ons de kans om deze projecten beleidsmatig op te volgen en indien nodig bij te sturen en/of te optimaliseren om ze nog beter te laten aansluiten op ons beleid inzake ‘comodaliteit tussen fiets en openbaar vervoer’”.

U voerde ook de fietstoets in. Heeft die zijn doel bereikt?

“In 2009 voerde ik de fietstoets in om te vermijden dat bij de heraanleg van een gewestweg de fietspaden worden vergeten. Nu worden bij de herinrichting van een gewestweg automatisch de mogelijke veiligheid- en comfortverbeteringen voor de fietsers bekeken. De fietstoets werpt dus zijn vruchten af. Indien uit de fietstoets blijkt dat vrijliggende fietspaden nodig zijn, wordt dit voorzien in het

ontwerp zodat ze na de nodige onteigeningen kunnen worden aangelegd.”

In 2012 worden fietsvriendelijke steden en gemeenten in het zonnetje gezet voor het gevoerde fietsbeleid. In dat jaar zijn er ook gemeenteraadsverkiezingen. Hoe ziet u de rol van de lokale besturen in het fietsbeleid?

“De rol van de gemeenten is hierin essentieel. Als je weet dat 40 % van onze verplaatsingen binnen 3 km blijft, bijna 52,5 % van onze verplaatsingen korter is dan 5 km en bijna 71 % korter is dan 10 km, dan is er een enorm potentieel voor de fiets richting werk, winkel en school. Enkel veilige infrastructuur op het terrein zal mensen op de fiets zetten. Zeker voor die korte afstanden dicht bij de woonplaats ligt er een uitdaging voor de gemeenten om te investeren in veilige fietspaden langs gemeentewegen. Ongeveer 60 % van het BFF ligt op gemeentewegen. Voor de aanleg van deze fietspaden voorzie ik samen met de provincies in Fietsfondssubsidies. Naast veilige fietspaden kunnen gemeenten ook een grote rol spelen inzake sensibilisatie. Daarom staat op het Fietscongres het lokale beleid centraal. We slaan een brug tussen de drie beleidsniveaus en focussen op de positieve invloed die ze op elkaar kunnen uitoefenen.”

Word Fietsgemeente of Fietsstad 2012!

Tijdens het Fietscongres werd het startschot gegeven voor de verkiezing van de Fietsgemeente/ Fietsstad 2012. Volgend jaar wil minister Crevits immers een gemeente/stad in de bloemetjes zetten die uitblinkt door haar uitstekende lokale fietsbeleid.

Is uw gemeente/stad een paradijs voor trappers? Voert u een integraal fietsbeleid en stimuleert u zo het fietsgebruik? Zet u onvoorwaardelijk in op de veiligheid van de fietser en kunnen fietsen veilig achtergelaten worden bij haltes van het openbaar vervoer? Promoot u nieuwe vormen van comodaliteit? Als uw antwoord op bovenstaande vragen

een enthousiast ‘Ja!’ is, aarzel dan niet! Schrijf uw gemeente/stad vanaf 20 september 2011 in en maak kans op prachtige prijzen die uw thuishaven extra in de kijker zullen zetten!

Meer info vindt u in de folder die verspreid werd op het Fietscongres en vanaf 20 september op www.fietsgemeente2012.be

Mortsel maakt werk van onderhoud

Mortsel zet de 'Dienst Stadswerken' in voor nauwgezet onderhoud van alle fietspaden. Niet alleen die langs lokale wegen, maar ook die langs gewestwegen.

"Fietsers blijven zwakke weggebruikers. De minste ongeregelde in een fietspad kan voor zware ongevallen zorgen met veel lichamelijk letsel. Daarom vinden wij het belangrijk dat onze fietspaden goed onderhouden worden. We trekken daar jaarlijks zo'n 20.000 euro voor uit", zegt burgemeester Ingrid Pira.

Veiligheid stimuleert fietsers

"Hoe meer veilige fietspaden, hoe meer ouders hun kinderen laten fietsen in plaats van ze zelf met de auto te vervoeren. Goed onderhouden fietspaden geven ook een extra

stimulans aan mensen die de auto willen ruilen voor de fiets. Een stad die onderhoud van fietspaden prioritair vindt, vervult in mijn ogen ook een voorbeeldfunctie voor andere gemeenten. Fietspaden zijn gemeenteweerschrijdend. En dus is de druk van gemeenten die hun fietspaden onderhouden ten opzichte van gemeenten die dit niet doen heel groot. Zo ontstaat er een domino-effect."

Hoe fietspaden goed onderhouden?

- vrijwaren van onkruid
- regelmatig borstelen om o.a. steenslag te verwijderen
- beplantingen tijdig snoeien
- gazon maaien
- zwerfvuil ruimen
- tijdig sneeuw- en ijsvrij maken

JERRY DE BRIE

Voor het onderhoud van de fietspaden kocht Mortsel de voorbije jaren twee gespecialiseerde toestellen aan: een Egholm van het type city ranger 2100 en 2200. Deze toestellen worden ingezet als veegwagens, voor het borstelen van onkruid, het maaien van het gazon en als sneeuwruimer en zoutstrooier.

Lokale overheden kunnen subsidies aanvragen voor de aankoop van veegmachines. Meer info bij OVAM: 015 284 162, info@ovam.be

"De veiligheid van fietsers staat hoog op onze prioriteitenlijst."

Ingrid Pira,
burgemeester Mortsel

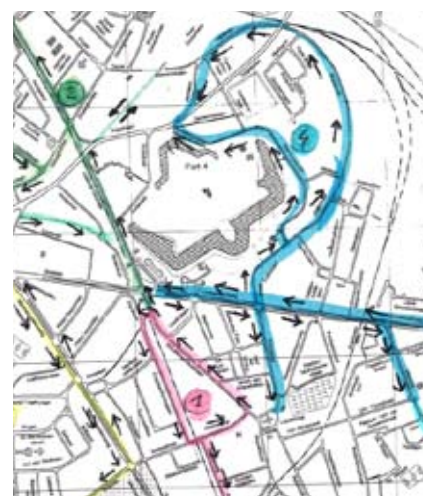
JERRY DE BRIE

Sneeuwruimen

Mortsel heeft een apart draaiboek voor het sneeuwvrij houden van fietspaden.

Vanaf de eerste sneeuwval gaat er een aparte ploeg op pad voor het ruimen van de fietspaden. Meestal gebruikt de onderhoudsploeg een combinatie van technieken: manueel scheppen met de sneeuwschop, mechanische verwijdering met sneeuwborstels die op de Egholm gemonteerd worden en ten slotte strooizouten. Ook voor het strooien gebruikt men de twee Egholm-toestellen waarop een zoutstrooier kan gemonteerd worden. Dat werkt goed omdat de as klein genoeg is voor het fietspad, maar het nadeel is natuurlijk dat de strooier snel leeg is, en dus regelmatig bijgevuld moet worden. Daarom rijdt er achter de toestellen een kleine vrachtwagen die zout kan bevoorraden. Alle fietspaden van Mortsel sneeuwvrij maken duurt ongeveer zes uur, met vier personen.

Prioriteiten

Op een stratenplan werd bepaald welke fietspaden eerst sneeuwvrij gemaakt moeten worden. Daarbij wordt rekening gehouden met bepaalde attractiepunten, drukke verkeersassen, bruggen en hellingen en eigen ervaring op het terrein.

Zemst herstelt fietspaden zelf na werken door nutsmaatschappijen

Nutsmaatschappijen zijn verplicht om fiets- en voetpaden na werken in hun oorspronkelijke staat te herstellen. In de praktijk gebeurt dit niet altijd even secuur. Sommige gemeenten nemen daarom zelf het heft in handen, zoals Zemst en Leuven.

Bij het begin van de legislatuur hield het nieuwe bestuur in Zemst een enquête bij de inwoners. Daaruit bleek grote ontevredenheid over de staat van de fietspaden. Zemst plaatste sindsdien het comfort van fietspaden hoog op haar 'to do' - lijstje. Vijf jaar later mag het resultaat gezien worden. "We hebben een beleid uitgetekend rond de aanleg van nieuwe fietspaden en de herstelling van bestaande fietspaden", zegt Bart Nobels, schepen van mobiliteit. "We overleggen ook driemaandelijks met alle nutsmaatschappijen waarbij we gedane werken evalueren en de lijst met komende werken overlopen zodat er zo veel mogelijk op elkaar afgestemd kan worden. Onze band met de nutsmaatschappijen is heel goed, en daardoor konden we ook mooie afspraken maken."

Sperperiode

Na de aanleg van nieuwe fietspaden legt Zemst een sperperiode op van vijf jaar, waarin geen nutswerken mogen uitgevoerd worden op de nieuw aangelegde fietspaden. "We krijgen wel aanvragen, maar die worden steevast geweigerd. Als de werken echt nodig zijn, en niet konden voorzien worden in de periode voor de aanleg van het nieuwe fietspad, kan er wel een uitzondering gemaakt worden. Maar de werken moeten dan eerst door het schepencollege goedgekeurd worden." Nieuwe fietspaden

Bart Nobels, schepen van Mobiliteit Zemst: "Wij laten alle fietspaden twee keer per jaar professioneel herstellen."

worden ook aangelegd in monolietverhardingen. Schepen Nobels: "Vijf jaar geleden beslisten we om enkel nog fietspaden in asfalt of beton aan te leggen, omwille van het comfort. De herstellingen zijn daardoor wel iets omslachtiger maar ook daarvoor hebben we een methode bedacht om het comfort te blijven garanderen."

Eigen aannemer

"Met de nutsmaatschappijen kwamen we overeen dat ze bij nutswerken op fietspaden het gat 'voorlopig' moeten dichten. Welk materiaal of welke kleur ze daarvoor gebruik-

ken is niet echt belangrijk, het gat moet wel mooi dicht zijn zodat het comfort van de fietser gegarandeerd blijft. Twee keer per jaar laten wij onze eigen aannemer de gaten definitief herstellen. De rekening wordt doorgestuurd naar de nutsmaatschappijen." De aannemer waarvan sprake is gespecialiseerd in asfalt- en betonwegenbouw. "We hebben een driejaarlijks contract met een aannemer voor kleine herstellingen van de weg her en der, zoals putten of verzakkingen die ontstaan door vorst of hitte. In dat contract hebben we ook voorzien dat hij de fietspaden twee keer per jaar professioneel herstelt. We krijgen van alle werken een gedetailleerde factuur, zodat we de kosten voor de herstellingen van het fietspad makkelijk kunnen doorrekenen."

Meer info

Het beleid rond herstellingen van fietspaden in Zemst kwam aan bod op een **studiedag** georganiseerd door de provincie Vlaams-Brabant. Ook andere actuele thema's zoals onteigeningen, ruimte maken voor fietspaden, onderhoud en materiaalkeuzes kwamen op deze studiedag aan bod. Powerpointpresentaties zijn te downloaden op www.vlaamsbrabant.be/fietspadenbeheer.

Schepen Nobels kwam zijn beleid ook presenteren op het **Fietscongres** van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde. De neerslag hiervan en andere presentaties van op het Fietscongres kunt u vanaf 26 september nalezen op www.verkeerskunde.be.

Gentleman's agreement

"Deze herstelregeling met de nutsmaatschappijen staat nergens op papier", voegt schepen Nobels nog toe. "We zijn dit onderling in een goede sfeer overeengekomen. Vroeger werkten we niet zo, en toen moesten we de nutsmaatschappij herhaaldelijk terugroepen om de herstelling van het fietspad aan te passen. Vaak lieten we nadien toch nog iemand komen om de herstelling te optimaliseren en toen werd de rekening ook doorgestuurd. De huidige regeling is dus niet per se nadeliger voor hen."

Waarborgfonds garandeert perfecte herstelling in Leuven

Al meer dan 10 jaar werkt Leuven met een waarborgfonds voor nutsmaatschappijen. Wanneer de herstelling van het fiets- of voetpad niet goed genoeg gebeurt, stelt de stad zelf een aannemer aan en wordt de rekening betaald vanuit het waarborgfonds.

“Het was initieel niet gemakkelijk om dit systeem op poten te zetten, maar het werkt wel”, zegt Dirk Robbeets, schepen van mobiliteit in Leuven. “In het begin hadden we een waarborgfonds per werf, maar omwille van de administratieve rompslomp zijn we daar al snel van afgestapt. We werken nu met één grote waarborg per nutsmaatschappij. Bij betwistingen wordt die aangewend, en dat is al een paar keer gebeurd in het verleden.”

Herstellingen door nutsmaatschappijen worden in Leuven streng geëvalueerd en zo nodig opnieuw gedaan.

Toezichters

De stad Leuven heeft twee toezichters voltijds in dienst die waken over de werken van nutsmaatschappijen. Zij controleren de herstellingen en beslissen of ze al dan niet moeten overgedaan worden. “Om de twee weken vergaderen we ook met alle nutsmaatschappijen. We bekijken de plannings

en proberen zo veel mogelijk werken te combineren om zo weinig mogelijk ongemak te veroorzaken. We hebben ook één gouden regel: bij de aanleg van een nieuw fiets- en voetpad mogen de nutsmaatschappijen op die plaats gedurende minstens vijf jaar geen werken uitvoeren, op sommige plaatsen zelfs tien jaar.”

Goedkope fietsenstallingen aan haltes van De Lijn

De Lijn biedt in haar gamma gesubsidieerde halteaccommodatie ook drie types fietsenstallingen aan en één overdekte fietsenstalling. Omdat het Vlaams Gewest de accommodatie voor 75 % subsidieert, is het prijskaartje voor lokale overheden zeer betaalbaar. Voorwaarde is uiteraard wel dat de infrastructuur aan een halte van De Lijn geïnstalleerd wordt.

- De fietsenstallingen in het gamma van De Lijn zijn goedgekeurd door de Fietsersbond en bieden telkens plaats aan 2 fietsen. Er zijn drie modellen: U-beugels, P-beugels en S-beugels. De prijs varieert van 41 tot 55 euro per stuk (exclusief betonsokkel). De rekken worden voor 75 % gesubsidieerd door het Vlaams Gewest.
- Het is ook mogelijk om een eigen overkapping te laten ontwerpen bij deze fietsenstallingen. Ook hiervoor zijn subsidies beschikbaar na goedkeuring van het ontwerp door De Lijn. Eigen ontwerpen worden voor 75 % gesubsidieerd, met een maximum van 10.174,50 euro.
- De Lijn heeft ook zelf een overdekte fietsenstalling in haar gamma die plaats biedt aan 8 fietsen. Ze worden standaard geleverd met een zonnepaneel en moeten dus niet meer aangesloten worden op het elektriciteitsnetwerk. De totaalprijs van de overdekte fietsenstalling bedraagt 6.783 euro, waarvan 1.695,75 euro voor rekening van de gemeente.

Alle details en de meest recente prijzen vindt u in de brochure 'halteaccommodatie' op www.delijn.be/overheden (halteaccommodatie). U kunt ook terecht bij de halteverantwoordelijke van uw provinciale entiteit van De Lijn. Ook deze contactgegevens vindt u op de website van De Lijn.

De gemeente Zoersel bestelde al drie overdekte fietsenstallingen bij De Lijn. Twee daarvan werden aan deze halte 'Joostens' geplaatst.

Meeuwen-Gruitrode versnelt onteigeningen

Meeuwen-Gruitrode voert al jaren zelf onderhandelingen in onteigeningsdossiers van fietspaden langs gewestwegen om ze sneller te laten verlopen.

De fietspaden aan de Breekiezel (N730) werden in 2005 aangelegd. Het was het eerste dossier waarin de gemeente zelf initiatief nam in de onderhandelingen met de omwonenden. Burgemeester Lode Ceyskens: "In dit dossier heeft het aankoopcomité zelf nog de schattingsverslagen gemaakt. Eens we die hadden, hebben we een bewonersvergadering georganiseerd. Daarop lieten we de plannen zien en hebben we ook de bemiddelaar voorgesteld. We lieten de mensen weten dat hij de komende weken zou langskomen om de onteigening te bespreken. Dat boezemde blijkbaar vertrouwen in, want na een maand waren de meeste onteigeningen al via een minnelijke schikking geregeld. Er waren nog vier dossiers die niet opgelost waren. We hebben die mensen eerst zelf bezocht, en pas toen een minnelijke schikking echt niet mogelijk bleek hebben we de dossiers doorgegeven aan het aankoopcomité voor een gerechtelijke onteigening. Dankzij dit vlotte verloop konden de vrijliggende fietspaden langs de Breekiezel tamelijk snel aangelegd worden."

Schatting

Sinds vorig jaar gaat de gemeente nog een stapje verder. "Volgens nieuwe afspraken met

De onteigeningen voor vrijliggende fietspaden langs de Breekiezel verliepen zeer vlot dankzij een persoonlijke bemiddelaar.

JERRY DE BRIE

het bevoegd aankoopcomité hoeft ook de voorbereiding van de schatting niet meer door het aankoopcomité te gebeuren. Het comité keurt deze nog wel goed. Wij volgen nu deze procedure. Via het studie bureau dat ook het ontwerp tekent stellen we een landmeter-expert aan die de schattingen voorbereidt, net

na de goedkeuring van de onteigeningsplannen. Het is dezelfde persoon die later ook zal bemiddelen. Deze procedure passen we momenteel toe in twee lopende module 13-dossiers: die van de Grote Baan en de Weg naar Opoeteren (N771). Op die manier winnen we extra tijd."

Lode Ceyskens: "We bereiden het werk voor het aankoopcomité zo veel mogelijk voor. Door dingen in eigen beheer te doen kan je de zaak aanzienlijk versnellen."

JERRY DE BRIE

Historiek onteigeningen op gewestwegen

Vóór 2007 maakten ook de onteigeningskosten deel uit van het subsidiedossier en werden de onteigeningen voor de aanleg van gesubsidieerde fietspaden langs gewestwegen (module 13) door de gemeenten voorbereid en gefinancierd. In het voorjaar 2007 werd een nieuwe regeling van kracht waarbij het Vlaams Gewest verantwoordelijk werd voor de onteigeningen voor de aanleg van gesubsidieerde fietspaden langs gewestwegen (module 13). De gemeenten kunnen nog wel gesubsidieerd worden voor het opstellen van het technisch gedeelte van het onteigeningsdossier en voor initiatieven die kunnen bijdragen tot een snellere onteigening.

Meer info over onteigeningsdossiers bij de mobiliteitsbegeleiders in uw provincie. www.mobielvlaanderen.be/convenant (partners en overlegorganen - provinciale BMW-cellen).

Onteigeningsprocedure

Deze onteigeningsprocedure volgt Meeuwen-Gruitrode in de lopende dossiers rond de aanleg van fietspaden via een module 13:

- de gemeente stelt een ontwerper aan voor de uitwerking van het fietspadenproject;
- de ontwerper stelt de onteigeningsplannen en per inname, een innamedossier op;
- de onteigeningsplannen worden ter goedkeuring voorgelegd aan AWV. AWV legt het Ministeriële Besluit (MB) voor aan de minister ter ondertekening;
- de onderhandelaar maakt een voorbereidend schattingsverslag op. Deze schatting moet goedgekeurd worden door het aankoopcomité;
- na ontvangst van het onteigeningsbesluit (MB) start de onderhandelaar met de onderhandelingen;
- bereikt de onderhandelaar een minnelijk akkoord met de eigenaar of rechthebbende, dan wordt dit akkoord overgemaakt aan het aankoopcomité voor opmaak van de akte;
- in geval van geen akkoord worden de dossiers aan het aankoopcomité bezorgd, die dan, met het MB in de hand, gerechtelijk gaat onteigenen i.o.v. het Vlaams Gewest.

Zoutleeuw: “Een goede bemiddelaar kan veel oplossen”

In 2008 besliste de gemeente Zoutleeuw om langs de Budingenweg en de Terweidenstraat een overwegend vrijliggend fietspad aan te leggen over een traject van 3,5 km. Omdat het een lokale weg is, stond de gemeente zelf in voor de onteigeningen. Er moesten een 70-tal grondinnames gebeuren, voornamelijk gelegen in landbouwgebied. Zoutleeuw regelde dit met hulp van een bemiddelaar via minnelijke schikking.

Na de goedkeuring van de rooilijnplannen in de gemeenteraad stelde de gemeente via Aquafin een bemiddelaar aan die de onteigeningen via minnelijke schikkingen zou regelen. Johan Thomas, diensthoofd grondgebiedzaken. “Zelf hadden we geen expertise in onteigeningen. We wisten niet wat gangbare prijzen waren en hoe je dit concreet moest aanpakken naar de betrokkenen toe. Bovendien beschikken we ook niet over genoeg personeel om dit op een efficiënte en een juridisch correcte manier af te handelen. We sloten een samenwerkingsovereenkomst af met Aquafin NV waardoor

we beroep konden doen op een bemiddelaar met ervaring, ook al voert Aquafin hier zelf geen werken uit.”

Zowel de onteigeningen voor de eerste fase als voor de tweede namen ongeveer een half jaar in beslag en verliepen meestal vrij vlot. “Momenteel is er nog één grondinname waarvoor we nog geen ondertekende verkoopbelofte hebben, en waar we wellicht zullen moeten overschakelen op de gerechtelijke onteigeningsprocedure. We schatten dat het volledige fietspad klaar zal zijn tegen de zomer van 2013.”

Tips voor een goede bemiddeling

- De bemiddelaarster voor Aquafin in Zoutleeuw behartigde in het verleden reeds meerdere grondinnamedossiers in de gemeente en was al gekend, wat voor een extra vertrouwensband zorgt bij de bewoners.
- Correcte informatie is heel belangrijk bij de onderhandelingen. Zoutleeuw stelde visueel materiaal ter beschikking, zodat het resultaat getoond kon worden.
- Beklemtoon het nut en de kwaliteit van het project: een breed en vrijliggend fietspad biedt maximale veiligheid.
- Het gesprek met de bemiddelaar moet een dialoog zijn. Wensen en verzuchtingen van de eigenaars moeten teruggekoppeld worden naar het gemeentebestuur. In Zoutleeuw zat het gemeentebestuur 2 keer per week aan tafel met de bemiddelaar om dergelijke zaken te bespreken.
- Goede afspraken (bijvoorbeeld garantie dat de haag verplant wordt, niet verwijderd) en duidelijke prijsbepalingen zijn voor vele bewoners cruciaal voor een snelle beslissing.
- Luister naar de mensen, ieder persoon heeft zijn eigen argumenten.
- Maak de schattingen voor opstand en grond apart op per perceel: de schatting van de grond gebeurt door een beëdigd schatter. De schatting van de opstand gebeurt door een tuinexpertise. Iedere boom, afsluiting, ... wordt apart geschat. Dat wordt geapprecieerd.
- Geef een vergoeding voor het gebied dat gebruikt wordt als werkzone.
- Zoek het laatst goedgekeurde rooilijnplan op (het is belangrijk met de juiste versie te werken, dit is vaak een hele zoektocht).

JERRY DE BRIE

80 % van de aanleg wordt gesubsidieerd via het Fietsfonds. Dat geld werd onder meer geïnvesteerd in fietsbruggen zoals deze op het traject.

Meetfietsproject

Comfort fietspaden goed maar kan nog beter

FIETSERBOND

Dit voorjaar werd de kwaliteit van ongeveer 1.300 km fietspaden in 16 gemeenten met een speciale meetfiets opgemeten door de Fietsersbond, in opdracht van de Vlaamse overheid. 63 % van de fietspaden lag langs gemeentewegen, 36 % langs gewestwegen. Uit de cijfers blijkt dat de richtlijnen uit het Vademecum Fietsvoorzieningen inzake breedte van het fietspad en veiligheidszone tussen fietspad en rijweg de laatste jaren goed wor-

den opgevolgd. Maar toch tonen de metingen ook aan dat de verharding van fietspaden kan aangelegd worden met meer comfort. Het trillingscomfort lag immers eerder laag. Daaraan moet de recente vlakheidsnorm in het Standaardbestek 250 tegemoetkomen. Binnenkort wordt deze norm ook opgenomen in het Vademecum Fietsvoorzieningen.

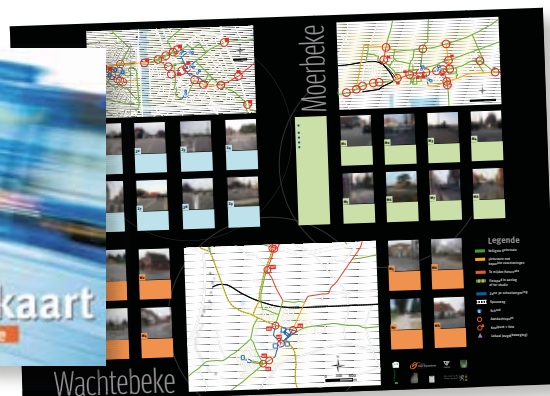
Meer details over de resultaten op www.mobielvlaanderen.be (pers)

“Er is een grote nood aan veilige fietsroutes naar school”, zegt Peter Hertog, gedeputeerde voor mobiliteit van de provincie Oost-Vlaanderen. “Daarom ontwikkelde de Provincie samen met de gemeenten Zelzate, Moerbeke, Wachtebeke, de scholen en de lokale politie een schoolroutekaart.”

In 2008 werd het Oost-Vlaamse proefproject voor schoolroutekaarten opgestart in Deinze. Vorig jaar kreeg het initiatief al een vervolg in Wetteren. “Omdat ook Wachtebeke, Moerbeke en Zelzate interesse toonden, hebben we de inspanningen voor deze drie buurgemeenten gebundeld. Die aanpak loont omdat het drie kleine gemeenten zijn met grensoverschrijdend schoolverkeer”, zegt gedeputeerde Hertog.

Oplossingen op maat

De schoolroutekaart geeft een overzicht van de veiligste fietsroutes tussen de gemeentegrenzen en de scholen. Behalve de aan te bevelen fietsroutes die gebruikmaken van rustige straatjes of trajecten die voorzien zijn van een fietspad, worden ook de verkeersknelpunten en plaatsen die bijzondere aandacht vergen duidelijk aangegeven. Daarnaast vindt de gebruiker ook informatie over een veilige fietsuitrusting op de kaarten en wordt ook het verkeersreglement voor fietsers verduidelijkt.

Schoolvervoersplan

Voor elke deelnemende school wordt tegelijk ook een schoolvervoersplan opgemaakt. Dat bevat maatregelen ter bevordering van een veilig en duurzaam woon-schoolverkeer. “Elk plan begint met een vraag van een gemeente”, zegt Peter Hertog. “Als het gemeentebestuur niet enthousiast is, beginnen we er niet aan, anders krijg je nooit alle partijen rond de tafel. Met uitzondering van de hele kleintjes en de hele grote gemeenten is het op termijn de bedoeling om heel de provincie Oost-Vlaanderen van dergelijke kaarten te voorzien”, aldus Hertog.

Tekst mmv Koen Lauwereyns

- de provincie **Antwerpen** subsidieert schoolroutekaarten via het label 10 op 10. Meer info: www.10op10.be
- Via de **Mobilim-subsidies** kunnen lokale overheden in **Limburg** financiële ondersteuning krijgen voor de uitwerking van een schoolroutekaart of andere mobiliteits- en verkeersveiligheidsprojecten in de school. Meer info: www.limburg.be/mobilim of tel: 011 23 83 40
- De provincie **Vlaams-Brabant** stelt subsidies ter beschikking voor de opmaak van een schoolroutekaart. Meer informatie op www.vlaamsbrabant.be/mobiliteitschool
- Ook in **West-Vlaanderen** maakt de provincie schoolroutekaarten aan op vraag van scholengroepen en gemeenten. Meer info bij de dienst mobiliteit en weginfrastructuur, An Paepe, an.paepe@west-vlaanderen.be

Goed om weten

Projectoproep Publieke Ruimte

Lokale overheden kunnen nog tot 18 oktober hun project over ‘publieke ruimte’ indienen bij het Steunpunt Straten. De beste projecten komen in het vijfde praktijkboek Publieke Ruimte en maken kans op de prijs Publieke Ruimte 2012.

Meer info: www.steunpuntstraten.be (via de banner ‘Oproep Publieke Ruimte 2012’).

Politiecongres

Op 22 november 2011 organiseert de VSV in samenwerking met gaststad Hasselt het tweejaarlijks Politiecongres met als onderwerp ‘de zevende basisfunctionaliteit doorgelicht’. Deze congresdag richt zich in eerste instantie tot de verkeersdeskundigen binnen politiezones.

Meer info: www.verkeerskunde.be (kalender).

Cursussen & infomomenten

De Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) en het Instituut voor Mobiliteit (IMOB) van de Universiteit Hasselt organiseren onder de vlag van de Mobiliteitsacademie **opleidingen** voor mobiliteitsprofessionals. Dit najaar:

Participatie binnen het gemeentelijk mobiliteitsbeleid – Verkeerslichtenregeling – Meten is weten – Introductie cursus verkeerskunde – Verkeersreglement.

De VSV organiseert ook **gratis infomomenten** in de provincies. Dit najaar: Maatregelen bij winterweer – Vademecum eem traject uit om van kwaliteitsvolle publieke ruimten een vooraanstaand thema te maken bij de lokale verkiezingen in 2012. Het traject wordt gelanceerd tijdens een startdag op 20 oktober 2011 in het Vlaams Parlement. De startdag is in eerste instantie bedoeld voor (kandidaat) mandatarissen die bij de komende lokale verkiezingen van kwaliteitsvolle publieke ruimten een speerpunt willen maken in hun programma.

Meer info: www.verkeerskunde.be (kalender).

Startdag ‘Wie wordt de eerste schepenen van publieke ruimte?’

Steunpunt Straten zet samen met de VVSG, de Vereniging voor Ruimte en Planning en Atelier Publieke Ruimte een traject uit om van kwaliteitsvolle publieke ruimten een vooraanstaand thema te maken bij de lokale verkiezingen in 2012. Het traject wordt gelanceerd tijdens een startdag op 20 oktober 2011 in het Vlaams Parlement. De startdag is in eerste instantie bedoeld voor (kandidaat) mandatarissen die bij de komende lokale verkiezingen van kwaliteitsvolle publieke ruimten een speerpunt willen maken in hun programma.

Meer info: www.steunpuntstraten.be.
Contact: 03 270 06 35, info@steunpuntstraten.be

Brochure Toegankelijkheid

Met deze nieuwe brochure wil de VSV gemeenten een eerste aanzet en hulpmiddel bieden om de toegankelijkheid van hun openbare domeinen op een duurzame manier aan te pakken.

Deze brochure kan besteld of gedownload worden via www.verkeerskunde.be (publicaties).

Nieuw: e-zine De Lijn

Nog dit najaar lanceert De Lijn een nieuw e-zine met bondige informatie over openbaar vervoer voor lokale besturen. Inschrijven kan op www.delijn.be/overheid.

Actuele ‘goed om weten’-berichten vindt u op www.mobienvlaanderen.be/convenants, ‘Wat is nieuw?’